

แนวทางตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

กรมอนามัยในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้ภายในเขตพื้นที่ เพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมทั้งกิจกรรม การกระทำทุกอย่างและกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนกิจการขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขในเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข คือ การควบคุมดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยราชการส่วนท้องถิ่นควรต้องควบคุมกำกับดูแลให้มีการจัดการด้านสุขลักษณะให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรค และผลกระทบต่อสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลไกการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในระดับพื้นที่

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้ภายในเขตพื้นที่ เพื่อควบคุมดูแลการประกอบกิจการต่างๆ ในพื้นที่ที่มีโอกาสสูงในการเป็นแหล่งแพร่เชื้อหรือมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน อีกทั้งยังกำหนดให้มี **“คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด”** โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคประชาชน เป็นกรรมการ และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และ **“คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร”** โดยมีปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนจากราชการส่วนกลางภาคส่วนต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคประชาชน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน และมาตรการตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการสาธารณสุข ให้ความเห็นแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้คำปรึกษาแนะนำหรือสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สอดส่อง กำกับ ติดตาม ดูแลและสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของราชการส่วนท้องถิ่น เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขมอบหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด เป็นระบบกลไกการบริหารจัดการด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ เน้นการบูรณาการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบและกำกับดูแลงานด้านกฎหมายและการจัดการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและเกิดการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังเป็นข้อขัดข้องในการเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมระหว่างส่วนกลางและราชการส่วนท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนให้อยู่ในสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีอย่างยั่งยืน

บทบัญญัติ...

บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบบริการสาธารณสุขในเรือนจำ

1. การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นนั้นตามความในมาตรา 18 โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1 บทบาทอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น

(1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมดูแลการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 20 ประกอบกับมาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นห้ามการถ่ายเท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

(2) จัดให้มีจุดรวบรวมมูลฝอยพร้อมภาชนะรองรับที่มีฝาปิดอย่างเพียงพอและทั่วถึง

(3) จัดเตรียมยานพาหนะสำหรับการขนมูลฝอยโดยอาจแยกตามประเภทมูลฝอย

(4) กำจัดมูลฝอยให้ถูกต้องตามประเภทของมูลฝอย

(5) การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 กฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2561 แล้วแต่กรณี

(6) ออกใบอนุญาตให้ผู้ที่จะดำเนินการเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต

(7) เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 ตรวจตราแนะนำให้ประชาชน และผู้ประกอบการหรือผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 กฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2561 แล้วแต่กรณี

ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ราชการส่วนท้องถิ่นควรต้องกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นและกฎกระทรวงฯ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะประเด็นดังต่อไปนี้

การจัดการมูลฝอยทั่วไป ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 โดยเน้นการกำกับดูแลเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ดังนี้

ข้อ 3 ห้ามผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งมูลฝอยทั่วไป นอกจากถ่าย เท ทิ้ง หรือกำจัด ณ สถานที่ หรือตามวิธีที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือจัดให้

ข้อ 5 เพื่อประโยชน์ในการเก็บมูลฝอยทั่วไป ให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยคัดแยกมูลฝอยที่อย่างน้อยต้องคัดแยกเป็นมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยให้คัดแยกมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ออกจากมูลฝอยทั่วไปด้วย

ข้อ 9 ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ

ข้อ 14 (4) จัดให้มีสถานที่คัดแยก มูลฝอยทั่วไป ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ โดยจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม และอ่างล้างมือที่สะอาดและเพียงพอ สำหรับใช้งานและชำระล้างร่างกาย

การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 โดยในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง พ.ศ. 2563 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 13 มีนาคม 2563 ซึ่งมีผลใช้บังคับให้สถานบริการสาธารณสุขที่ให้บริการรักษาผู้ป่วยโรคโควิด 19 จะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดเป็นห้องแยกเฉพาะสำหรับรักษาผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อร้ายแรงที่ติดต่อง่ายและหรือโรคที่มีอัตราป่วยตายสูงและหรือรักษายาก

(2) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจาก “ห้องรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” เป็นมูลฝอยติดเชื้อ จะต้องมีการเก็บ ขน กำจัด ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 ด้วย

การจัดการสิ่งปฏิกูล ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2561 โดยต้องมีการจัดการและควบคุมดูแลสุขลักษณะของส้วม สุขลักษณะในการขนส่งสิ่งปฏิกูล และสุขลักษณะในการกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยเฉพาะในกฎกระทรวงฯ ข้อ 6 กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ้านพักอาศัย อาคาร หรือสถานที่ที่มีส้วม ต้องจัดให้มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่หรือต้องต่อท่อไปยังระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลรวม ในกรณีที่ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลเป็นระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่เมื่อระบบ กำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่เต็มหรือเลิกใช้งาน ต้องขนส่งสิ่งปฏิกูลไปกำจัดที่ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลรวม

ทั้งนี้ การจัดการสิ่งปฏิกูล มูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยติดเชื้อในเรือนจำ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับเรือนจำซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ หรือร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ ตามความในมาตรา 18 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการ

ผู้ที่จะดำเนินการเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน ด้วยการคิดค่าบริการ ต้องขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่เข้าไปดำเนินการ ตามความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. สถานที่จำหน่ายอาหาร

2.1 บทบาทอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น

(1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหาร โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 40 ประกอบกับมาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร

(2) ออกใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้ที่จะดำเนินกิจการ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต

(3) เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 ตรวจตราและแนะนำให้ประชาชน และผู้ประกอบการหรือผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

2.2 การควบคุม...

2.2 การควบคุมดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 “สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหาร หรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม มาตรา 38 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 48 ก่อนการจัดตั้ง ซึ่งหลักการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ราชการส่วนท้องถิ่น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกำหนดเป็นสำคัญ

สำหรับในกรณีของสถานที่จำหน่ายอาหารในเรือนจำ ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริง ประกอบกับข้อกำหนดเป็นสำคัญ ซึ่งเมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว พบว่า

กรณีที่ 1 หากการปรุงประกอบอาหารภายในโรงครัวของเรือนจำ มีไว้สำหรับผู้ต้องขังไม่ได้เป็นการจำหน่ายอาหารให้กับผู้ต้องขังในกรณีดังกล่าวไม่เข้าข่ายเป็น “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่ต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 38 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ด้วย แต่ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองดูแลสุขภาพของผู้ต้องขัง ทางเรือนจำสามารถนำหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 มาปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหารภายในเรือนจำด้วยก็ได้

กรณีที่ 2 ร้านอาหารในเรือนจำที่จัดให้บริการสำหรับเจ้าหน้าที่ ญาติผู้ต้องขัง และผู้รับบริการทั่วไป หากมีลักษณะเป็นการจำหน่ายอาหารที่มีการประกอบปรุง หรืออาหารปรุงสำเร็จให้กับเจ้าหน้าที่ ญาติผู้ต้องขัง และผู้รับบริการทั่วไปซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่สามารถบริโภคได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม กรณีดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็น “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร ที่มีพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร ต้องขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่หากสถานที่จำหน่ายอาหารมีพื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร ต้องขอรับหนังสือรับรองการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มประกอบกิจการแล้วแต่กรณี ตามมาตรา 38 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วย

3. กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3.1 บทบาทอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น

(1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมกิจการโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 32 ประกอบกับ มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็น

กิจการ...

กิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

(2) ออกใบอนุญาตให้ผู้ที่จะดำเนินการ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใบอนุญาต

(3) เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 ตรวจตราแนะนำให้ประชาชน และผู้ประกอบการ ผู้ได้รับใบอนุญาต ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560

3.2 การควบคุมดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรือนจำใดที่มีการดำเนินการต่างๆ เช่น การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ การผลิตเฟอร์นิเจอร์ การผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานต่างๆ การผลิตผ้าทอ การให้บริการตัดผม เป็นต้น การดำเนินการกิจการในลักษณะดังกล่าว เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 คือ

กิจการประเภทที่ 1. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง (1) การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาล สัตว์ทุกชนิด

กิจการประเภทที่ 8 กิจการที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาศ (3) การผลิต ฟัน ทาสารเคลือบเงา หรือสี แต่งสำเร็จสิ่งของเครื่องใช้ หรือผลิตภัณฑ์จากไม้ หวาย ชานอ้อย

กิจการประเภทที่ 9 กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ (11) การประกอบกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

กิจการประเภทที่ 10 กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ (1) การปั่นด้าย กรอผ้า ทอผ้าด้วยเครื่องจักร หรือทอผ้าด้วยมือ (4) การทอเสื่อ กระสอบ พรม หรือสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร (5) การเย็บปักผ้า หรือสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร (6) การพิมพ์ผ้า และสิ่งทออื่น ๆ

ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของการดำเนินการของเรือนจำ ประกอบข้อกฎหมายเป็นสำคัญ ดังนี้

1) หากราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น

- กรณี 1 เรือนจำที่มีการดำเนินการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องขอรับใบอนุญาตต่อราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของเรือนจำ และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบการ พ.ศ. 2563 อย่างเคร่งครัด รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

- กรณี 2 เรือนจำที่มีการดำเนินการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่ไม่ได้ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้าไม่ต้องขอรับใบอนุญาตต่อราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของเรือนจำ แต่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

2) หากราชการ...

2) หากราชการส่วนท้องถิ่นไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไว้ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมดูแลการดำเนินกิจการต่างๆ ในเรือนจำได้ โดยการตรวจตรา ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้เรือนจำมีการดำเนินกิจการถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงต่อไปได้

จัดทำขึ้น ณ วันที่ 21 พฤษภาคม 2564 โดยศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย โทร. 0 25904219